

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hoče sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravištvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopiše do odpovedi. — Udje „Katoliškega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvu: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Ne zaprete reklamacije so poštnine proste.

Ali bo vojska?

Pretekli teden je bil velezanimiv. Nevarnost, da začnemo vojsko s Srbijo, in da vsled tega nastane grozovita splošna evropska vojska, je bila zelo blizu. Zadnje dni se je ta nevarnost zopet nekoliko zmanjšala, ker je Rusija odločno izjavila Srbiji, da ne sme upati na njeno podporo, ako bi sedaj pričela vojsko proti Avstriji. Znano je, da tudi druge države ne bi podpirale Srbije, ako bi planila proti Avstriji.

Vendar še vojska ni izključena. Srbija se čuti tudi sama dovolj močna in oborožena, da prične z nami vojsko. Srbsko ljudstvo je tako nahujskano za vojsko, da ne mara poslušati svarilnih glasov drugih držav.

Da naši čitatelji razvidijo, kako nevaren je bil položaj zadnji čas in kako se je vedno napeto razmerje med nami in Srbijo, iz kojega se lahko vsak dan vname vojna, smo danes nekoliko obširnejše poročali o teh zadevah.

Novo ministrstvo.

Belgrad, 24. febr. Zatrjuje se, da bo eno prvih činov nove vlade, da takoj odpošlje velevladnim že tolikrat omenjeno spomenico o srbskih zahtevah.

Prestolonaslednik Jurij za vojsko.

Dunaj, 24. febr. Iz Zemuna javljajo: Prestolonaslednik Jurij je danes naročil predsedniku odbora za narodno obrambo Branislavu Nušiću in poveljniku prostovoljnih čet generalštabnemu polkovniku Miškoviću, naj sporočata prostovoljcem, da je sklenil iti v vojsko ne kot častnik redne armade, marveč kot poveljnik prostovoljne čete. Njegov vzor je legija smrti in najsrečnejši bo, če se mu bo dala prilika, poveljevati takšni četi ter na čelu take čete umreti za domovino. Pri tej priliki je pokazal brzotavko ruskega generala Spiridoviča, v kateri naznanja, da je v Srbijo že odpotovalo 300 ruskih častnikov.

Ruski politiki o položaju.

London, 24. febr. „Daily Mail“ javlja iz Petrograda, da so tamkajšnji politični krogi prepričani, da pride do vojske med Avstro-Ogrsko in Srbijo.

Petrograd, 24. febr. V diplomatskih krogih sodijo, da je položaj na Balkanu silno resen. Poslanci v gosudarstveni dumi delujejo na to, da bi vlado pri-

silili, da bi se do cela odkrito postavila na stran Srbije. Grof Bobrinski bo predlagal v dumi resolucijo, ki bo naperjena proti Slovanom sovražni politiki „Avstro-Ogrske“.

Predlog Nemčije odklonjen.

Berolin, 24. febr. Ruska vlada je odklonila predlog Nemčije, naj bi velesile v Belgradu skupno posredovale na korist miru.

Kaj delajo velevladi?

Berolin, 24. februarja. Od merodajne strani se poroča, da se velevladi trudijo doseči edinstvo glede na korak, ki ga naj storijo v Belgradu. Tozadevni pogovori med kabineti še dosedaj niso imeli ugodnega uspeha. Evropsko občinstvo se mora torej zadovoljiti z dejstvom, da so velevladi vsaj pustile svojo nedelavnost in da so pripravljene poseči vmes. Pogovori poslanikov na Francoskem, Angleškem in v Italiji z zastopniki nemške vlade so še danes trajali naprej, tudi avstro-ogrski poslanik pl. Szögyeny se je danes posvetoval z državnim tajnikom pl. Schoen.

Pariz, 24. febr. „Matin“ poroča: Francija je sklenila Nemčiji odgovoriti, da je voljna v Belgradu posredovati, toda le pod tem pogojem, da se tudi Rusija posredovanju v Belgradu pridruži. Evropa pa prevzame v tem dolžnost, da da Srbom zadržilo, da dobijo vsaj gospodarsko odškodnino. Ako bi Evropa na to dolžnost pozabila, potem bi bila naloga Rusije, da jo na to dolžnost opomni.

Petrograd, 24. febr. Poroča se, da je ruska vlada te dni znova prav resno svarila Srbijo pred kakim drznim korakom. Rusija ne želi vojske in ne bo Srbije podpirala, ako bi ta napadala.

Rim, 24. febr. Tukajšnji diplomatski krogi izjavljajo, da niso Srbov osrčevali, kakor je več listov poročalo, temveč da so bili vedno na stališču, da so srbske zahteve neizpolnjive.

Zivkovič zopet srbski vojni minister.

Belgrad, 24. febr. General Zivkovič je zopet imenovan za vojnega ministra.

Dunaj, 24. febr. K imenovanju generala Zivkoviča za vojnega ministra piše „Wiener allgem. Zeitung“: Vojni minister Zivkovič ni samo enkrat, temveč pogosto odločno izjavil, da smatra vojsko med Srbijo in Avstro-Ogrsko za neobhodno potrebno.

Oboroževanje Črne gore.

Cetinje, 25. febr. Črna gora se z mrzlično naglostjo oborožuje. Orožje je baje dobila iz Rusije.

Druga poročila pravijo, da je črnogorska armada že popolnoma pripravljena na vojsko. Vsi rezervisti prvega letnika so na knežev ukaz poklicani pod zastavo. Na hercegovinski meji so zbrane močne čete vojaštva. Na vseh gorskih prelazih, ki vodijo iz Hercegovine, so postavljeni topovi. V Hercegovini se nahaja že več tisoč srbskih vstašev, ki čakajo samo na ukaz, da prične s svojo akcijo.

Važna izjava Avstro-Ogrske.

Dunaj, 25. febr. Kabineti velevladi so dobili danes, kakor se poroča od merodajne politične strani, izjavo, da je Avstro-Ogrska voljna dovoliti Srbiji važne gospodarske koristi, da pa še sedaj ne more natančneje označiti teh koristi, ker bi vsled tega zopet nastala dolgotrajna pogajanja, ki Avstro-Ogrsko silno veliko stanejo. Kakor hitro pa bo Srbija ofitno in nedvomno izjavila, da je opustila misel na pridobitve na zemljišču in bo tej izjavi tudi sledilo razoroževanje, pa bo Avstro-Ogrska pripravljena sprejeti posredovanje tretje vlade, da se določi količina in kakovost teh gospodarskih koristi.

Kaj pravi grof Forgach.

Dunaj, 25. febr. Avstro-ogrškega poslanika v Belgradu, grofa Forgacha je vsprejel danes cesar z daljši avdienco. Osebe, ki so imele priložnost z grofom govoriti, izjavljajo, da so dobile utis, da grof Forgach ne veruje na vojsko. Na Dunaju je danes ljudstvo že precej pomirjeno. Povod temu so dala oficijalna naznanila, da Rusija ne bo odstopila od svojega mirovnega programa.

Tudi Milovanović ne veruje na vojsko.

Pariz, 25. febr. Srbski zunanji minister Milovanović je izjavil nekemu uredniku „Matina“, da ne veruje na vojsko z Avstro-Ogrsko. Srbija je dosedaj ubogala nasvete velesil. V osem se je izdalo za oboroževanje 16 milijonov frankov. Zdaj pričakuje Srbija, da bodo velesile omogočile teritorialno zvezo Srbije s Črno goro.

Avstrija ne napade Srbije.

Pariz, 25. febr. Nek zastopnik lista „New York Herald“ je spraševal avstrijskega poslanika v Car-

PODLISTEK.

Sedma zapoved.

Poslov. J. Z.

(Dalje.)

„To je eden storil, ki me ne more trpeti“, je odgovoril Lukec s trpkim nasmehom in spomnil se je tudi pri tem na Petra Skuhača.

Mogoče je uganil Drvar misli Strnadove, a ni hotel kakega imena imenovati, da se ne bi vnel prepir med delavci. „Gotovo je bila pomota“, je rekel Drvar po kratkem molku v glasu, iz katerega se je lahko spoznalo, da ni več dvomil o nedolžnosti Strnadovi. „Kaj želite?“ je povprašal na to.

Po tem, nikakor prijetnem vsprejemu je bilo Lukecu še veliko huje in težje svojo prošnjo izreči. V zadregi je vrtel klobuk in ni mogel najti besede.

„Ali imate kakšno neprijetna naznanila zaradi delavcev“, ga vpraša Drvar in nagubanči čelo. Ker se je nekaj dni čutil slabega, bi mu bile take novice tembolj neprijetne.

Ze v prihodnjem trenutku je odkimal Lukec.

„Tega ne, gospod Drvar“, je rekel, „nehvaležnost bi bila od delavcev, če bi se hoteli zoperstavljati svojemu dobremu gospodu in njegovemu namestniku, ki nam ravno tako dobro hoče kakor on.“ Te besede so prišle Lukecu iz srca, to se je natanko poznalo in Drvarju se je obraz vedno bolj jasnil: „Torej kaj hočete“, vprašal ga je zopet. Ker je Lukec videl, da gospod potrebuje počitka, se je ohrabil in rekel ponižno:

„Dobro vem, gospod Drvar, da je malo predz-

no, če danes že zopet prosim, je pač križ z otroki, zdaj manjka tukaj, zdaj tam in če je stanovanje slabo in hrana, bi jim človek tudi rad pomagal, kolikor more.“

„Ah — predplačilo bi radi zopet imeli“, ga vidno razburjen prekinje Drvar: „to, Strnad, je pri teh razmerah nemogoče. Vi veste, trgovina zdaj ne gre ravno najbolje, zdravstvene razmere delavcev tudi niso dobre in od vseh strani prosijo za predplačila. Danes vam ne morem ustreči.“

Srce se je Lukecu krčilo pri teh besedah, da bo moral svoji ženi prinesiti žalostno novico, otrokom pa nobene pomoči. Na licu se je zrcalila njegova duševna bol in Drvar je čutil sožalje.

Nastala je tišina. Drvar je slučajno obrnil pogled na rujavno možnjo, ki je ležala zraven knjižice na pisalni mizi. Mogoče zaradi tega, ker je prej Lukeca tako osorno sprejel, posebno pa iz sočutja do njegovega položaja, je vzel možnjo v roko in podal Lukecu dva petaka. „Vzemite, ni predplačilo iz tovarniške blagajne, ampak iz moje osebnosti. Hotel sem nekaj poslati za pogorelec v mlinu tamkaj na oni strani. Vzamite vi, saj ste tudi takorekoč pogorelec, kateremu hoče usoda hišo nad glavo užgati. No, le ne obupajte; hočem pogledati, če bi se našlo boljše mesto za vas v naši tovarni, vi ste ja dober delavec in toplo priporočeni.“

Lukecu se je pri toliki dobroti oko porosilo. Prijel je roko Drvarja, a ta mu jo je odtegnil in rekel naj pozneje zopet pride po predplačilo, zdaj so pač slabi časi in je moral še le pred nekoliko dnevi več prosilcev odkloniti.

Ko se je Lukec zahvalil in se obrnil k vratom, zdelo se mu je, kot bi smuknila senca mimo vrat.

Če bi bil natančneje pogledal, bi bil videl temno postavu, ki je nalik duhu zginila v veži.

Komaj Strnad zapusti poslopje, ko se postava zopet v veži prikaže. Skrila se je bila na stopnice, ki vodijo v klet, in zdaj je stal čokast mož pred vrati sobe, v kateri je počival Drvar na blazini. Če bi bil opazil divje se sveteče oči, ki so nalik divji mački žarele v sobo, ne bil bi tako mirno zaspal. Bil pa je v zadnjih dneh jako zmučen, da je celo pozabil svojo možnjo in knjižico zakleniti, česar drugokrat ni nikdar opustil. Tako pa je oboje ležalo prosto na mizi in lopov, ki je stal pri vratih — bil je Peter Skuhač — je poželjivo gledal na denarnico. Videl je Lukeca, ko je vstopil pred četrte ure v poslopje. Takoj mu je šinila misel v glavo, da gre najbrž k Drvarju in da se tiče osebne zadeve Strnadove. Njegovo nevoščljivo srce se je skrčilo ob misli, da dobi Strnad zopet postranski zaslužek. To je hotel slišati. Namesto tega pa je slišal očitjanje zaradi štrajkanja in to ga je neizmerno veselilo. Ravno tako je slišal, da se je odklonila prošnja za predplačilo. Ze je hotel zadovoljen oditi, ko zapazi, da je vzel Drvar denar iz možnje in ga podaril Strnadu. Takoj je bila zavist vzbujena in še bolj je vzplamtela, ko je delodajalec obljubil Strnadu boljše mesto.

Zelja Lukecu škodovati je vedno bolj gorela v njegovem srcu; sam huđi duh mu je zašepetal, da je zdaj prišel trenutek, da mu lahko škoduje.

Slučaj mu je bil ugoden. Kar je ravno kar mislil, to je tudi v trenutku storil. Previdno je odprl vrata, katere je Lukec v svoji razburjenosti samo prislonil, in tiho vstopil. Smuknil je k pisalni mizi, zgrabil za možnjo in izginil kot senca.

(Dalje prihodnjik.)